



SOCIALNA ZBORNICA SLOVENIJE

Številka: 1333/10-SZS/JP-BR

Datum: 24. 12. 2010

Stališče Socialne zbornice Slovenije na *Predlog Zakona o socialnovarstveni dejavnosti*

Spoštovani člani zbornice !

Dne 23. 12. 2010 smo na spletni strani MDDSZ pridobili Predlog Zakona o socialno varstveni dejavnosti, ki je takoj po objavi zelo razburil strokovno javnost, saj predstavlja eno večjih negativnih sprememb v izvajanju funkcije socialne države in sistemu socialnega varstva, ki se je razvijal zadnjih 50 let.

Seznani bi vas radi z nespornimi dejstvi:

1. Predlog Zakona o socialno varstveni dejavnosti ni bil niti v eni podrobnosti usklajen s predstavniki Socialne zbornice Slovenije. V komisiji za pripravo predloga zakona ni bilo predstavnikov zbornice, predstavnikov članov Skupščine, organov ali vodstva zbornice. Celo nasprotno – predlog zakona se je izrazito skrival pred člani zbornice in širšo strokovno javnostjo.
2. Priprava predloga zakona je sledila neprimernemu načinu priprave zakonov na pristojnem ministrstvu, zaradi katerega izstopa neusklajenost in posledično predlogi po referendumu (npr. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Družinski zakonik, Zakon o urejanju malega dela), neusklajeni pa so bili tudi npr. Zakon o socialno varstvenih prejemkih in Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Pri sprejemu teh zakonov je bil ignoriran Strokovni svet, ki deluje pri MDDSZ in je sestavljen iz vidnih strokovnjakov na področju socialnega varstva.
3. Gre za predloge zakonov, ki bodo v pomembni meri spremenili funkcijo socialne države. Manjka namreč samo še urejanje t.i. paketa zakonodaje na področju invalidskega varstva in pa zakon, ki bo uredil trg dela, predvsem napovedano zmanjšanje pravic delavcev in s tem bodo vse sistemske reforme pokrite, socialna država pa reformirana na način, ki ga ljudje zavračajo, kar se bo izkazalo na predlaganih referendumih. Če zaradi pomanjkanja sredstev storitve socialnega varstva že sedaj ne morejo biti izvajane v zadovoljstvo ljudi, če sistem urejanja socialnih transferov za prihodnost ni usklajen, niti organizacijski sistem za spremembo izvajanja socialnih transferov ni postavljen, potem je jasno, da tudi ta predlog zakona ni postavljen v realen izvedben in organizacijski okvir.

Vsebinska dejstva za zavrnitev predloga zakona:

1. Predlog zakona ni uvrščen v Koalicijsko pogodbo koalicijskih strank Vlade RS, zato predstavlja kršitev Koalicijske pogodbe ter vseh načel dobre prakse postopkov sprejemanja zakonov.



Koseška cesta 8, 1000 LJUBLJANA

☎ +386 (0)1 581 93 10 (tajništvo); ☎ +386 (0)1 581 93 13

ID za DDV: SI54713960, matična številka: 5823757, IBAN: SI56 0201 0001 8187 078

<http://www.soczbzor-sl.si>, e-pošta: ✉ info.soczbzor@soczbzor-sl.si

2. Zakon formalno, vsebinsko, organizacijsko, izvedbeno ni zrel za obravnavo. Predlog zakona ne temelji na preučevanju prakse, ki bi jasno sledila izboljšanju prakse, nima mednarodne primerjave, nima uvoda s cilji zakona, nima obrazložitve, nima obrazloženih finančnih posledic. Predlog zakona je nekonsistenten, nima jasne orientacije in nima finančnih ter izvedbenih podlag.
3. Z obliko nove Javne agencije za kakovost socialno-varstvene dejavnosti ta agencija prevzame javna pooblastila vseh poslovnih skupnosti, Socialne zbornice Slovenije in delno Inštituta za socialno varstvo. Pri tem krši številne sklepe Vlade RS iz zadnjih obdobij o zaustavitvi širitve javnega sektorja, zamrznitvi zaposlovanja v javnem sektorju in potrebi po racionalizaciji državne uprave, krši načela javno zasebnega partnerstva in pluralizacije, temveč uvaja centralizacijo, v kateri je mogoče predvideti zaposlitve uradnikov, ne pa strokovnjakov. Tako so kršeni npr. Kadrovski načrt uporabnikov državnega proračuna za leto 2011 – 2012, Varčevalni ukrepi Vlade RS 41003-3/09/44, Zakon o izvrševanju proračunov za leto 2011-2012, ki omejuje zaposlovanje.
4. Za ustanovitev javne agencije morajo biti po Zakonu o javnih agencijah (Ur. l. RS št. 52/02) izpolnjeni kriteriji in sicer: **a)** da je z ustanovitvijo nove agencije omogočeno smotnejše opravljanje nalog, zlasti, če se lahko upravljanje nalog v celoti financira z upravnimi taksami oziroma plačili uporabnikov; **b)** če glede na naravo oziroma vrsto nalog ni potreben ali ni primeren stalni neposredni politični nadzor; **c)** ustanovi se lahko, ko z organizacijsko obliko organa v sestavi ministrstva ne bi bilo mogoče učinkovito in smotno opravljanje nalog. Predlog ustanovitve agencije v celoti krši vse kriterije za ustanovitev in predstavlja neposredno centralizacijo in povzročanje nadzora nad strokovnimi funkcijami neodvisnih institucij, kar je za sodoben čas, nesprejemljivo.
5. Predlog zakona je ponovno prekršil obljubljeni izboljšani komunikaciji med izvajalci ter sistem socialnega dialoga pri sprejemu zakonov.
6. Iz predloga je mogoče potrditi, da se spreminjajo: **a)** storitve socialnega varstva; **b)** naloge izvajalcev; **c)** javna pooblastila različnih izvajalcev; **d)** uvajajo se spremembe obstoječih institutov skrbi, kot je npr. uvedba osebnega pomočnika, čeprav je institut družinskega pomočnika nedavno spremenjen; **e)** uvaja se statusno preoblikovanje, kar v celoti spreminja organizacijo in delovanje obstoječega sistema socialnega varstva. Iz predloga zakona je mogoče potrditi izločanje dela sistema v t.i. invalidski sektor ali kateri drug sektor, kar ni natančno opredeljeno.
7. Manjkajo podzakonski akti, kar je bilo kronično pomanjkanje vse do sedaj sprejete zakonodaje, ki se je kasneje ne da izvajati.

Predlog zakona je potrebno v celoti zavrniti. V osnovi je predlog zakona in predlagatelj zgrešil primeren čas za reformo in ne prinaša zelenih učinkov, ki bi se odražali v izboljšanju kvalitete dela ob sočasni racionalizaciji javnega sektorja, kar je osnovna podmena ukrepanja v času gospodarske in socialne krize.

Obrazložitev

Gre za predlog temeljnega zakona za delovanje socialnega varstva, ki izrazito posega v delovanje obstoječega sistema in žal nam je, da je tudi ta zakon v pripravi brez sodelovanja strokovne javnosti, ki jo zastopa Socialna zbornica Slovenije in ob popolni

odsotnosti dialoga s Socialno zbornico Slovenije. Iz predloga zakona je razvidno, da se Socialni zbornici Sloveniji jemljejo vsa javna pooblastila strokovne narave, o čemer nas nihče ni obvestil ali kakorkoli vprašal in slednje, s človeške strani, ni mogoče sprejeti kot del običajnega dialoga ali korespondence s strokovno javnostjo, ki je združena v Socialni zbornici Slovenije, kljub številnim zagotovilom o potrebi po usklajevanju in sodelovanju.

Naši člani in številni ugledni posamezniki so se na ta predlog odzvali z ogorčenjem, zato smo pred objavo zakona v javno razpravo predlagali usklajevalni sestanek neposrednih pripravljalcev zakona s predstavniki Socialne zbornice Slovenije. Sestanka ni bilo.

Na Socialni zbornici Slovenije verjamemo, da bi se s podporo strokovne javnosti, ki je združena v Socialni zbornici Sloveniji, strokovno in vsebinsko sprejemljiv zakon izpeljal lažje in hitreje skozi javno in parlamentarno razpravo, saj so širša javnost, uporabniki socialnega varstva, Državni zbor in Državni svet RS ter številne druge ugledne institucije, izrazito občutljivi na spremembe zakonodaje na področju socialnega varstva, ki so izpeljane brez ustreznega strokovnega in socialnega dialoga. Verjamemo, da vsebinsko zahteven zakon, ki izrazito posega v obstoječe delovanje sistema socialnega varstva in posredno preko storitev v življenje skoraj četrtine Slovencev, ni mogoče zadovoljivo pripraviti brez ustreznih sistemskih priprav in dialoga.

Verjamemo, da v tej izrazito zahtevni gospodarski in socialni situaciji, kjer je več zelo pomembnih zakonov obremenjenih z grožnjami po referendumu (*Družinski zakonik, pokojninska reforma, Zakon o malem delu*), neprimerno dodajati še sistemski zakon za področje socialnega varstva, ki je na izvedbeni ravni nedorečen ter bo kot tak izrazito preoblikoval sedanji ustroj socialnega varstva. Sistem socialnega varstva v sedanjem trenutku povečanega števila uporabnikov in socialne krize, potrebuje predvsem stabilizacijo in korektnost pri izvajanju sprejete zakonodaje, zanesljivo in korektno izvedbo že sprejetih zakonov, kot npr. *Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev* in *Zakona o socialno varstvenih prejemkih* ter predvsem urejanje organizacijskih, kadrovskih in finančnih vprašanj. Predlog zakona, ki smo ga prejeli, v celoti negira sedanje potrebe in vnaša konceptualno, vsebinsko in organizacijsko nedodelanost, za katero menimo, da je neprimerna za sedanji čas povečane socialne krize, ki se odraža v povečani brezposelnosti in socialni sliki celotnega prebivalstva.

V tem trenutku je potrebna predvsem stabilnost in kvaliteta socialno varstvenega sistema, ki bo sposoben odgovoriti na socialno krizo, izrecno pa verjamemo, da trenutni predlog Zakona o socialno varstveni dejavnosti temu nasprotuje in slabi funkcijo vseh izvajalcev na način, ki onemogoča redno delo in zmanjšuje kvaliteto dela.

Pripravil in uredil:
Dr. Bojan REGVAR, l.r.
GENERALNI SEKRETAR

Brane BUT, l.r.
Predsednik Strokovnega sveta SZS

Matjaž JUHART, l.r.
Predsednik Upravnega odbora SZS